

Margareta Köhn

Gothia Vind JD AB
Org.nr 556714-2095
att. Isa Aksöz
Box 321
431 23 Mölndal

Kopia till Länsstyrelsen

Samrådssvar angående planerad vindpark i Håbol

Som boende endast ca **800 m. från det närmaste kraftverket** i den planerade vindparken i Håbol och därmed sakägande med möjlighet att överklaga eventuellt tillstånd för byggandet av vindkraftverk, lämnar jag härmed mina frågor och synpunkter med anledning av samrådsmötet den 27 okt 2011.

Området är mycket olämpligt av följande skäl:

1. Vindpark Håbol innebär en brutal påverkan på landskapsbilden i både Dals-Eds och Bengtsfors kommun. De 200 m höga vindkraftverken, som är högre än Sveriges högsta byggnad Turning Torso (194m), kommer att placeras ut på sju olika höjder i ett kuperat vildmarksområde och kommer därför att påverka landskapsbilden inom ett mycket stort område som omfattar, bl a vyerna från Dalslands kanal, Cykelleden Dalslandsleden, Gammelgården på Majberget, Hotell Dalias terrass (plan 2), Greans Camping och badplats, Klovstens naturreservat, Skarsdalsbergens naturreservat samt Ärtemarks kyrka.
2. Området är känsligt för påverkan av vindkraft. Det specifika området nordöst om Håbol ligger i det av kommunen utpekade känsliga Vildmarksområdet med särskilt skydd enligt 3 kap 2 § MB (Vinbruk Dalsland, Bilaga 1: Planeringsförutsättningar, s. 24).
3. Vindpark Håbol strider mot översiktsplanen. Den planerade Vindparken i Håbol ligger enligt kommunens översiktsplan "Vindbruk Dalsland" inom ett område som är klassificerat som "Övrigt område". Den planerade vindparken strider mot riktlinjerna för övriga områden både avseende antalet kraftverk och dess höjd. "Vindkraftsparker tillåts ej. Det råder en mycket återhållsam inställning till mindre vindkraftsetableringar (3-6 verk)" (Översiktsplan Vinbruk Dalsland s. 9)
4. Vindförhållandena är otillräckliga. Gothia Vind skriver i Samrådsunderlag Håbol 111007 på s. 9: "För att en vindkraftsetablering ska vara lönsam bör medelvinden vara ca 7 m/s.". Energimyndighetens vindkartering (www.vindlov.se/sv/Kartstod/) visar vindhastighet 5,0 – 5,5 m/s på 49 m höjd och 6,0 – 6,5 m/s på 103 m höjd för området där vindparken planeras.
5. Bättre alternativa lokaliseringsmöjligheter finns redan utpekade. Ansökan om miljötillstånd för vindkraftsetablering skall innehålla förslag till alternativa lokaliseringar. Lämpliga områden för vindkraft är utpekade i tillägget till översiktsplanen Vindbruk Dalsland, bl a område D1 som kommunen förordar. Dessutom har ett stort antal områden identifierats som "Riksintressen för Vindbruk" av Energimyndigheten. Flera av dessa ligger inom Västra Götalands Län.

Fråga 1: Mot bakgrund av de ovanstående omständigheterna (som måste ha varit kända för Gothia Vind från början), vilka faktorer har kvalificerat det aktuella området i Håbol som huvudkandidat för en Vindpark?

Fråga 2: Vilka alternativa platser för lokalisering av Vindparken har undersökts?

Fråga 3: Finns det planer på att utöka en eventuell Vindpark i Håbol med ytterligare kraftverk, utöver de 7 st som anges i samrådsunderlaget, i ett senare skede? Har samtal om en möjlig framtida utbyggnad "i etapp 2" av Vindparken redan förts med kommunen?

Information till MKB

Till den pågående MKB:n vill vi härmed bidra med vår lokalkännedom kring områdets flora och fauna. Avrinningsområdet som försörjer Skiljasjön är av god kvalitet. Sjön uppvisar mört, abborre och gädda i varierad storlek, sötvattenmusslan är frekvent. Även ett sparsamt bestånd av ål finns i sjön, men huruvida det fortfarande förekommer vandring till sjön är osäkert. Anslutande bäcksystem hyser såväl lokal öringstam som kuva och flodkräfta. Området hyser troligtvis ett betydligt rikare fågelliv än vi observerat. Häger, trana, korp, strandpipare, svalor, diverse ugglor, morkulla, tjäder, orre, ormvråk, duvhök, falk (för oss okänd art), gök, strömstare, korsnäbb, gröngöling, spillkråka, större- och mindre hackspett är utöver storskogens vanligaste småfåglar frekventa arter. Lommen häckar i flera av områdets sjöar och under hösten samlas de ofta i Skiljasjön. Fiskjgusen häckade vid Lilla Lommetjärnet till för ett par år sedan, då boet blåste ner i en höststorm efter att boträdet friställts. Nu har den flyttat till en annan sjö i området.

Floran är likaledes rik. Dikeskanterna sprakar i en färgprakt som blir en hemvist för bl.a. fjärilar. Under sommaren iaktogs och noterades följande dagfjärilar: nässel, påfågel, citron, makaon, appolo, aurora, kål, sorgmantel, amiral, asp, gräs, guldvinge, blåvinge, pärlemo. I storskogen återfinns blomsterrariteter som tallört och nattviol. Vildmarkens stora dägg- och rovdjur är väl representerade och till kråldjursrariteterna hör en stam av helsvart huggorm.

Frågor om MKB

Fråga 4: Har de observationer av skyddsvärda arter som är inrapporterade till Artportalen, Artdatabankens Observationsdatabas (ej offentlig) samt Trädportalen på SLU beaktats i MKB:n?

Information angående turismen i området

Den projekterade Vindparken skär genom ett sammanhängande och lättillgängligt vildmarksområde där området Klovsten ingår, som i närtid erhållit status som naturreservat. Under de tio senaste åren har besöksfrekvensen stadigt ökat i området. Såväl vandrare som cykelburna turister är rekommenderade området av Eds/Bengtssfors turistbyrå. Under sommarmånaderna passerar i skymningstid såväl privata som organiserade sällskap på spaning efter vilt. Antalet vandrare har ökat i området, t.ex. grupper av utländska scouter. Inte sällan har de fått hjälp med vägbeskrivningar, färskvatten eller information kring kulturhistoriska lämningar och bygdeanekdoter som berikar deras helhetsintryck.

Önskemål om fotopunkter

I enlighet med erbjudandet i samrådsunderlaget önskar vi att vindkraftsparkens 200 m höga kraftverk visualiseras på ett realistiskt sätt från följande fotopunkter:

Vy mot Vindparken från

- a. Ärtemarks kyrka
- b. Greans Campingplats
- c. Hotell Dalias terrass (plan 2)
- d. Gamlegården på Majberget (Bengtssfors)
- e. Furunäs (Bengtssfors)
- f. Cykelleden Dalslandsleden, väg 2193
- g. Dalslands kanal, från Lelångens östra strand
- h. Skarsdalsbergens naturreservat (Bengtssfors)
- i. Klovstens naturreservat (Dals-Ed)
- j. Orshöjden i Tresticklans nationalpark (utanför presenterad synlighetskarta)
- k. Väg 164 vid Norane, södra änden på sjön Grann

Störningar från vindkraftverken

Buller

Vår uppfattning är att ett lägre absolut gränsvärde på **35 dBA** istället för de angivna 40 dBA bör gälla av följande skäl:

- Vårt hus ligger i ett av kommunen utpekade vildmarksområde som enligt 3 kap 2 § MB har särskilt skydd då det inte alls eller endast obetydligt är påverkat av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Naturvårdsverket skriver på sin hemsida:
"Högst 35 dBA i områden med lågt bakgrundsljud I områden där ljudmiljön är särskilt viktig, där bakgrundsljudet är lågt och där låga ljudnivåer eftersträvas..."
- Som framgår ovan så är jag av medicinska skäl känsligare för störande buller än en "genomsnittsperson" på grund av sömnsvårigheter.

Fråga 5: Kommer Naturvårdsverkets rekommenderade gränsvärde om 35 dBA att respekteras?

Fråga 6: Hur skulle bullerkartan se ut om den baseras på den skog som faktiskt står idag, i stället för den beräkning som ni har presenterat och som baseras på den skog som stod 2005?

Fråga 7: Kommer de planerade vindkraftverken utrustas med självreglerande teknik som automatiskt stoppar vindkraftverken när gränsvärdet för buller riskerar att överskridas?

Tvärt emot vad som anges i Samrådsunderlaget på sidan på sidan 21 skriver Naturvårdsverket på sin hemsida angående lågfrekvent ljud:

"De verk som hittills uppförts, och där viss forskning skett, är dock vanligen mindre än 2 - 3 MW. De större vindkraftverken som det planeras för i dag kan komma att avge något mer lågfrekvent ljud. .../... Lågfrekventa ljud påverkar människor mer än ljud som inte domineras av låga frekvenser. .../... Vi anser därför att man vid de större verken bör beakta och följa upp lågfrekvent ljud."

Fråga 8: Hur beaktar den teoretiska bullerberäkningen lågfrekvent ljud?

Fråga 9: Vilken typ av uppföljande mätningar kommer att genomföras för att säkerställa att bullernivån inte överskrids?

Ljus:

Fråga 10: Kommer ljuset på samtliga vindkraftverk att skärmas av?

Fråga 11: Hur kommer ljuset att skärmas av så att vi inte utsätts för blinkande sken inomhus eller på tomten vare sig dag eller natt?

Iskast

Fråga 12: Hur kommer ni att säkerställa att ingen kommer att skadas av iskast från kraftverken?

Skuggor:

Fråga 13: Hur skulle skuggkartan se ut om den baseras på den skog som faktiskt står idag i stället för den beräkning som ni har presenterat som baseras på den skog som stod 2005?

Fråga 14: Hur vet kraftverket när det är skugga och när det ska stänga av sig?

Fråga 15: Hur fungerar skuggavskärmningen och vilken teknik använder ni för skuggavskärmning?

Vägar

Fråga 16: Hur stor del av Idala-Butorp-Bringerudsvägen kommer att påverkas, dvs. breddas, rätas osv. ?

Kompensation och skadestånd

Enligt 32 kap. 1 § MB föreligger ett strikt skadeståndsansvar för personskada och sakskada samt ren förmögenhetsskada som orsakas av en vindkraftsetablering. Detta gäller oavsett om vindkraftsparken uppfyller villkoren i miljöprövningstillståndet eller ej, t ex riktvärden för buller mm. Enligt praxis (NJA 1999 s.385 och NJA 2000 s 737) och doktrin råder även goda förutsättningar för skadestånd för ideell skada som orsakas av vindkraft. Entreprenören och markägare är solidarisk skadeståndsansvariga (32 kap 6 § MB).

Vid värdering av de skador vi kommer att lida vid en eventuell vindkraftsetablering kommer de unika kvalitéer som vårt boende har att särskilt behöva beaktas så som:

- Ett fullkomligt ostört och avskilt vildmarksläge, med mycket goda möjligheter till unika naturupplevelser, fiske, svamp- och bärplockning.
- En autentisk Dalslandsstuga från mitten av 1800 talet med ursprunglig timmerstomme och murstock med fullt ut fungerande öppen spis och stenugn
- Nedlagt restaurationsarbete av hög hantverksmässig kvalitet motsvarande många tusentals timmar under 26 års tid.

Förmögenhetsskada i form av minskat marknadsvärde för vårt hus kommer att behöva värderas som minskad betalningsvilja hos den målgrupp som särskilt efterfrågar de ovan nämnda kvalitéerna, sannolikt tyska eller holländska spekulanter. Detta bekräftas av den försäljning av fastigheten Klinten, ca 2 km från vårt torp, som såldes till en tysk spekulant för några månader sedan. Det erhållna priset motsvarande 150% av den lokala mäklarfirmans värdering av marknadsvärdet.

Skadan i form av minskat boendevärde till följd av psykiska immissioner (oro för försämrat hälsotillstånd, 32 kap 3 § p. 8 MB) på grund av min personliga situation som jag beskrivit ovan kommer att uppgå till 100%. Därtill kommer även ljudimmissioner och estetiska immissioner. Vi kommer att begära ersättning motsvarande kostnaden för en likvärdig tomt samt varsam nedmontering och återuppbyggnad av vårt torp på den nya tomten.

Margareta Köhn